

Οι Αιγινίτες και ο Ν. Καζαντζάκης

γράφει η ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΕΛ. ΡΟΣΜΑΡΑΚΗ

«Βασικές αρχές» αναφέρεται οι ιδεολογίες πεικόνιση, το α-ομα των υλικών ης κοινωνίας και η συνείδηση να είναι από το κοι-ι, αλλά αυτό δεν ετο πάντα στην όλη. Γιατί μ' γική, ένας εργα-πε να έχει εργα-ση. ξερ αναφέρει το α των εργατών ζονται από την συνεργατισμού τεχνιών που επα-στον Μεσαίωνα, αυτόν τον τρόπο τους αντανάλα δήχες της κοινω-αλλά όχι πιστά, κριδής. Στη συ-ν ανθρώπων, η α-ση είναι πολλές εντανάλαση «α-ισμένη», αυτή εί-ε και η σοδαροτε-δαση από την Μαξ. Έγχεις στική φιλοσοφία λ, που συνέβαλε κή του μέθοδο με μορφή. Ο Μαξ ές ανέτρεψαν τη του Χέρκελ «την στα πόδια της» ης υλιστικό περιε-φτιζόντας από πραγματικά επα-θεωρητικό όπλο. παράδειγμα που ε παραπάνω για ες, η διαπίστωση οτος της αθλιότη-μα αντανάλαση νικών συνθηκών, ση που όμως γί-κη, όταν πιστεύει η επιστροφή στις θα λύσει το πρό-τοι βλέπουμε μια η κατά ένα μέρος α κατά ένα μέρος ληθινή γιατί επι-καταργήσουν την α που διαπιστώ-φύτικη γιατί πι-ως η λύση είναι οι α με τον κλασικό επειδή σέφονται διαλέγουν λαβε-διολογία τους, οι υτοί, θα μπορούσε ταξικοί εχθροί για οίλους, ενώ ανή-σο στην εργατική να έχεις μια ψεύ-ση σημαίνει ότι ε-

ξαναπατάς τον εαυτό σου, ή ε-ξαναπατάς από τους άλλους σχετικά με την πραγματική σου κατάσταση. Εξάλλου εί-να αλήθεια ότι τα πάντα συ-νηγορούν προς αυτήν την κατεύθυνση - της δημιουργί-ας ψευτικής συνείδησης- και δυναμώνουν την ιδεολο-γική επιρροή των κυρίαρ-χων τάξεων πάνω στις εκμε-ταλλεζόμενες τάξεις. Από την αγωγή και την εκπαί-δεση, τις εμμονές, τη νοο-τροπία και τα ΜΜΕ που ψευτίζουν τις περισσότερες φορές τη συνείδησή μας. Γύρω στο 1920, ο μαρξί-στης Γκράμσκι έκανε λόγο για τους «παραδοσιακούς» και τους «οργανικούς» δια-νοούμενους. Παράλληλα τό-νιζε ότι η «πολιτική είναι η κύρια δραστηριότητα του ανθρώπου, το μέσο με το ο-ποίο η ατομική συνείδηση έρχεται σ' επαφή με τον κοι-νωνικό και φυσικό κόσμο σε όλες του τις μορφές». Έκανε λόγο ακόμα για την οργάνω-ση της «ηγεμονίας» μιας τά-ξης, είτε της αστικής, είτε της εργατικής, με τη διαμε-σολάβση της διανοήσης. Η αστική τάξη οργανώνει την «ηγεμονία» της μέσα στο κράτος, εξασφαλίζει την «πολιτική διοίκηση» νομιμο-ποιώντας τον μηχανισμό της κρατικής βίας για να πετυ-χει με «νόμιμο τρόπο» την πειθαρχία των πολιτών που δεν συγκατατίθενται ούτε ε-νεργητικά ούτε παθητικά. Σε αντίθεση με την αστική τάξη, το προλεταριάτο είναι υποχρεωμένο να οργανώνει τη δική του ηγεμονία έξω α-πό το κράτος αποκλειστικά μέσα στην «κοινωνία των πολιτών», με τη βοήθεια κυ-ρίως του πολιτικού κόμμα-τος. Αυτό έχει σαν αποστολή να οργανώσει και να εκφρά-σει μια εθνική - λαϊκή συλ-λογική βούληση. Δηλαδή μια πλατιά ταξική συμμαχία των κυριαρχούμενων τάξεων και στρωμάτων κάτω από την ηγεμονία του ίδιου του προλεταριάτου. Στη συμμα-χία αυτή, η κύρια αποστολή του κόμματος είναι να κρα-τήσει σε μια διαλεκτική ενό-τητα τα δύο στοιχεία της πο-λιτικής πρακτικής, δηλαδή τη δύναμη και τη συναίνεση, την εξουσία και την ηγεμο-νία, τη βία και τον πολιτι-σμό, την τακτική και τη στρατηγική. Αυτό που ουσιαστικά επι-διώκει το πολιτικό κόμμα εί-ναι να μετατραπεί το ίδιο, σε ένα θεσμό ευρύτερης αποδο-χής, έτσι ώστε να μπορέσει να ασκήσει στην «κοινωνία

τος. Η οργάνωση της ηγεμο-νίας μιας τάξης, είτε της α-στικής είτε της εργατικής, προϋποθέτει τη διαμεσολά-βηση της διανοήσης. Γιατί, ενώ η διανοητική ικανότητα είναι οργανικό στοιχείο της ανθρώπινης δράσης γενικά, η διανοητική λειτουργία εί-ναι χαρακτηριστικό μόνο μιας μερίδας ατόμων των διανοούμενων, οι οποίοι στην ιστορική διαδικασία συγκρότησής τους, εμφανί-ζονται είτε ως «παραδοσια-κοί», είτε ως «οργανικοί». Οι «παραδοσιακοί διανο-ούμενοι» αποτελούν μια α-διάσπαστη συνέχεια προγε-νιότερων κοινωνικών σχη-ματισμών και εμφανίζονται στην καθημερινή κοινωνική τους δράση σαν αυτόνομες και ανεξάρτητες κοινωνικές κατηγορίες. Σ' αυτές περι-λαμβάνονται άτομα όπως ο δάσκαλος, ο δικηγόρος, ο γιατρός ή και ο ιερέας, που αποτελούν από κοινού τη «διανοήση» στις τοπικές κοινότητες και τις παραδο-σιακές κοινωνίες. Αντίθετα οι «οργανικοί διανοούμενοι» συνδέονται άμεσα με μία από τις δύο βα-σικές τάξεις σε ένα τρόπο παραγωγής, την «αστική» και την «εργατική» στον κα-πιταλισμό και αποτελούν τον φορέα σκέψης και οργά-νωσης της τάξης, στην οποία ανήκουν. Η ιστορική συ-γκρότηση της εργατικής τά-ξης, γίνεται με αναφορά στο πολιτικό κόμμα, στα πλαίσια του οποίου λειτουργούν οι οργανικοί διανοούμενοι της τάξης αυτής. Το πολιτικό κόμμα, ο «σύγχρονος ηγεμό-νας» του Γκράμσκι έχει σαν αποστολή να συνενώσει τους οργανικούς διανοούμενους της εργατικής τάξης και να εξασφαλίσει την υποστήριξη των παραδοσιακών διανο-ούμενων της κοινωνίας. Η οργάνωση, συνεπώς, της ηγεμονίας της εργατικής τά-ξης αποτελεί ιστορικό καθή-κον του κόμματος σε άμεση συνεργασία με τους οργανι-κούς διανοούμενους. Στο «Δοκίμιο για την Ιδεο-λογία» των Θ. Λίποβατς - Ν. Δεμερτζή (σελ. 65) γίνεται λόγος για την οργάνωση της νοοτροπίας σε ιδεολογία με τη διαμεσολάβση των δια-νοούμενων. Συγκεκριμένα με τη συνειδητοποίηση κοινών σκοπών που κυκλοφορούν στην καθημερινότητα σαν ημερήσια και μέσω των διανοούμενων, δίνεται συ-νειδητή μορφή σ' αυτά τα στοιχεία της νοοτροπίας.

Οι Αιγινίτες και ο Ν. Καζαντζάκης

Κύριε διευθυντά, X.N. 14/3/2002

προ καιρού, όταν βρισκόμουν στα Χανιά, είχε δη-μοσιευθεί στην έγκριτη εφημερίδα σας φωτογραφία κεντρικού δρόμου της Αίγινης, επ' ονόματι "Στρατη-γού Γεωργίου Μπήτρου", εις αντικατάστασιν του ονό-ματος Νίκου Καζαντζάκη, παλαιού και διαπρεπούς κατοίκου της Αίγινης στο παρελθόν.

Εκ του δημοσιεύματός σας εταράχθην και λόγω του προς τον αιείμνηστον συμπατριώτη μας θαυμα-σμού, αλλά και των πολλών προσωπικών δεσμών μου με την Αίγινα. Συγχά την επισκεπτόμουν και την επι-σκέπτομαι δια πολλούς λόγους, αλλά και προσκνημα-τικού, λόγω Αγίου Νεκταρίου (ο οποίος Άγιος, τώς Μητροπολίτης Πενταπόλεως, ειρήσθω εν παρόδω, ου-δεμίαν ανάμειξιν είχε, ως κακοβούλως θρυλείται, με το επάρατον "ανάθεμα" κατά του Μεγάλου Ελευθερίου Βενιζέλου) αλλά και λόγω πολλών διαπρεπών Αιγινι-τών, προσφιλεστάτων μου, μεταξύ των οποίων και ο νυν Ύδρας - Σπετών και Αίγινης Σεβασμιώτατος κ. Εφραίμ.

Κάποτε μάλιστα, Αιγινίται φίλοι μου, όταν επωλεί-το η οικία Καζαντζάκη, επρότειναν να την αγοράσω. Όμως ο δαψιλώς ευεργετήσας με κατά πάντα τα άλλα -και Τον ευγνωμονώ- Θεός, με προικοδότησε και με συνεχή πενίαν. Και δεν είχα τα αναγκαία -οχι πολλά, καθ' α ενθυμούμαι- χρήματα. Κι ύστερα φοβήθηκα μή-πως κι έχοντας κάποιο "στέκι" στην πλησιεστέραν της Κρήτης Αίγινα, συντελούσε στο να εγκαταλείψω την Γενέτειραν. Έτσι, το σπίτι περιήλθε εις άλλον. Καλά να είναι ο άνθρωπος και να το χαιρέται. Κάποτε τον γνώρισα.

Έτσι λοιπόν, ως προς τον δρόμο, αντίτυπα της δευ-τέρας, ως ενθυμούμαι, σελίδος των Χ.Ν. έστειλα και προς τον δήμαρχον Αίγινης κ. Τρύφωνα Γκότση και προς τους φίλους Προέδρους Αιγινιτών, εν Αθήναις μεν καθηγητή Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. Διονύσιο Καλαμάχη, ήδη Γεν. Γραμματέα του Φιλ. Συλλόγου "Παρνασσός", εν Πειραιεί δε κ. Παναγιώτη Λεούση, Δρ. Ιατρό και τώς δήμαρχο Πειραιώς, Άπαντες μου έ-δωσαν τις κατωτέρω πειστικές και ευλογες εξηγήσεις. Ουδείς των Αιγινιτών είχε πρόθεσιν να μειώσει την μνήμην του κάποτε συμπολίτου τους, διαπρεπεστάτου Νικ. Καζαντζάκη, δια τον οποίον μεγάλως σεμνήνο-νται. Ο δρόμος, παραλιακός και περιφερειακός, ως κι εγώ ενθυμούμαι, άρχιζε και αρχίζει απ' ένα παρκακι έμπροσθεν της ιστορικής πλέον οικίας Καζαντζάκη. Εξακολουθεί δε και σήμεραν τιτλοφορούμενος με το αυτό όνομα του αιεμνήστου Κρητός.

Όμως το αρχικό μήκος του ήτο χιλιόμετρα 15. Ήδη, με την αλματώδη ανοικοδόμηση, η ασθιμηση των συνεχώς προστιθέμενων οικιών ήτο προβληματική και επειδή ο δρόμος αυτός, περί το τέρμα του διήρχε-το έμπροσθεν της οικίας του μακαρίτου πλέον Αιγινί-του Στρατηγού Μπήτρου Γεωργίου, τον οποίο οι Αιγι-νίτες ήθελαν και δικαίως να τιμήσουν, εσκέφθησαν, το τμήμα της οδού το διερχόμενο έμπροσθεν της οικίας του Στρατηγού να το αποσπάσουν από την αρχικήν "σαρανταποδαρούσαν" των 15 χιλιομέτρων. Προσωπι-κώς τις επεξηγήσεις αυτές τις βρισκω επαρκείς.

Βασ. Καλαϊτζής - Μουντάκις

Η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΡΜΕΝΩΝ
"ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΡΜΕΝΩΝ"
ΚΑΙ Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΟΥ
 σας προσκαλούν
 στις εορταστικές εκδηλώσεις 2002